

ਆਰ.ਐਸ.

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਐਸ ਐਸ ਦੁਲਤ ਅਤੇ ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਜੇ. ਸਾਹਮਣੇ

ਮੇਸਰਸ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਐਲ.ਪੀ.ਏ. 1963 ਦੀ 145-ਡੀ.

ਮਾਰਚ, 24, 1966

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਾਧਾ-ਧਾਰਾ 121-ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਸੂਚੀ-ਆਈਟਮਾਂ 20 ਅਤੇ 22-ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ- ਧਾਰਾ 10-ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ-ਕੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਾਚਿਆ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 121 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੂਚੀ ਦੀ ਮਦ 20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

---

(4) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1966) ਦੂਜਾ ਪੰ. 291.

361

ਮੇਸਰਸ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿਲਜ਼ ਕੰ., ਲਿਮਿਟੇਡ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ, ਆਦਿ (ਦੁਲਤ, ਜੇ.)

ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ, 44 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਕਮਰੇ ਹੀ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕ 'ਫੈਕਟਰੀ' ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਹਰੇਕ ਕਮਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਫੈਕਟਰੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਮਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਵਾਚਿਆ, ਉਕਤ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 22 ਲਈ 600 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ, ਇੰਜਨ ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਵਸਤੂ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਆਮ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 22 ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਵਾਚਿਆ, ਕਿ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਖਿਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

1960 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 523-ਡੀ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ ਦੇ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1963 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਐਨ.ਸੀ. ਚੈਟਰਜੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਲ. ਸੇਠੀ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਦੁਲਤ, ਜੇ. ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911, ਸੈਕਸ਼ਨ 121, ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ, ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਇੱਕ ਸਾਬਣ ਘਰ, ਤੇਲ ਉਬਾਲਣ ਵਾਲਾ ਘਰ, ਰੰਗਾਈ ਘਰ ਜਾਂ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਖਾਨਾ, ਇੰਜਣ ਘਰ, ਸਟੋਰ- ਘਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਗੰਧ, ਗੈਸਾਂ, ਸ਼ੋਰ ਜਾਂ ਧੂੰਆਂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ", ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ "ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਲਈ" ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਸਨ- (1) ਡੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ, (2) ਡੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਵਨਸਪਤੀ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਵਰਕਸ, (3) ਡੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਟੀਨ ਕੰਟੇਨਡ ਵਰਕਸ, ਅਤੇ (4) ਡੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੇੜੀਂਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1952 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1954 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਮਿਉਂਸਪੈਲਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 4,250-10-0 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਗਣਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1958 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਕੇ, ਦਿੱਲੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1957, ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਪਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ, ਇੱਕ ਪੈਮਾਨਾ ਸੀ। - ਨਿਗਮ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1960 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ 23,480/66 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਕੇਲ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1956 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ 1960 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੀ ਰਕਮ 132 ਰੁਪਏ, 1960-61 ਲਈ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਹ ਰਕਮ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਮੱਤਭੇਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਿਗਮ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 417/461 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮਤਭੇਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਮਿਉਂਸਪਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 121(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਪੈਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਸਰਸ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, ਆਦਿ (ਦੁਲਤ, ਜੇ.)

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਆਈਟਮ 20 'ਚ 'ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ, ਬਟਨ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਕਿਤੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ' 44 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਅਤੇ 36 ਰੁਪਏ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਫੀਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਇਸ ਆਈਟਮ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਿਆ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਫੈਕਟਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ 44 ਰੁਪਏ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਨਿਗਮ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 44 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਰਮਿਤ ਹਰੇਕ ਰਸਾਇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਵੱਖਰੇ ਰਸਾਇਣ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਕਾਸਟਿਕ ਸੋਡਾ ਅਤੇ ਕਲੋਰੀਅਮ ਪਲਾਂਟ' ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ 44 ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ 'ਸੁਪਰਫਾਸਫੇਟ ਪਲਾਂਟ' ਲਈ ਹੋਰ ਰੁ. 44 ਅਤੇ 'ਸਲਫਰਿਕ ਐਸਿਡ ਪਲਾਂਟ' ਲਈ 44 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਫੀਸ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵੱਖਰੇ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ, ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਥਿਰ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 22 ਵਿੱਚ 'ਇੰਜਣ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸਾਂ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸ 14 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦੀ ਹਰ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰੁ. 12 ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁ. 600, ਕੰਪਨੀ 'ਡੀ.ਸੀ.ਐਮ.' ਨਾਂ ਦਾ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਉਹ 600 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਫੀਸ ਰੁ. 600 ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਹਰੇਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ. ਕਾਸਟਿਕ ਸੋਡਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ 600 ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਨਸਪਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਲਈ 600 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸੁਪਰਫਾਸਫੇਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਲਈ 125 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 108 ਰੁਪਏ ਸਲਫਿਊਰਿਕ ਐਸਿਡ ਪਲਾਂਟ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ. 1,800 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 600 ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ- (1) ਕਿ ਨਿਗਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ, ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜਚੋਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (2) ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਸੀ ਜੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਗਰਾਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਟੈਕਸ' ਬਣ ਗਿਆ ਜੋ

1

ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 121 ਅਧੀਨ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਰਾਹੀਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਕਿ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਬ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ 'ਨਿਰਣਾ' ਜਾਂ 'ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਖਿਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਇੱਕ 'ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ' ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ 'ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ' ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਦਾ ਅਗਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵਰਜਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਬਚਾਅ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਕੰਪਨੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ

ਮੇਸਰਸ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, ਆਦਿ (ਦੁਲਤ, ਜੇ.)

ਦਾਅਵਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ ਜੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਸਥਾਨ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦਲੀਲ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਫੈਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਫੈਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ, ਅਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੈਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 44 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਫੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਂਝਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡੀ.ਸੀ.ਐਮ., ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ 'ਫੈਕਟਰੀ' ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ, ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ 44 ਰੁਪਏ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਹਰ ਇਮਾਰਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕਮਰਾ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖਰਾ ਰਸਾਇਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਈ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਹ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਜਾਂ ਚਾਲੀ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰੇ ਹੋਣੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਆਧੁਨਿਕ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਾਂਗ, ਵੱਖਰੀਆਂ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਵੱਖਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ। ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 121 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਕਮਰੇ ਹੀ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕ 'ਫੈਕਟਰੀ' ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਹਰੇਕ ਕਮਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਫੈਕਟਰੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਰਸਾਇਣਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਰਸਾਇਣਕ ਕੰਮ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨਿਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖਾਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਰਸਾਇਣਕ ਕੰਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਈ, ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ।

ਹਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਲਈ ਛੇ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਥਿਤੀ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 22 ਲਈ 600 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੰਜਨ ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ 600 ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਅਤੇ ਵਨਸਪਤੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਕਈ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਫੀਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਗਲਤੀ ਇੱਕ 'ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ 'ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਨਾਲ ਉਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 22 ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਆਮ 'ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 22 ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

"ਇੱਕ ਇੰਜਣ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਵਪਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ "

ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ

ਮੇਸਰਸ ਦਿੱਲੀ ਕਲੈਥ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, ਆਦਿ (ਦੁਲਤ, ਜੇ.)

ਅਜਿਹੇ ਜਨਰੇਟਰ ਦੀ ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜਨ ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ ਹੀ 600 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਛੇ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਹ ਫੀਸ ਜਾਂ ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਫੀਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1958 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲੇਵੀ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਨੁਸੂਚੀ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਸ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ 'ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਬਲਕਿ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ 'ਟੈਕਸ' ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਾਡਲ ਵੂਲਨ ਅਤੇ ਸਿਲਕ ਮਿੱਲਜ਼, ਵੇਰਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਏ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਮੈਨੂੰ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1962) 1st. 655-1962 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 179.

ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਕੱਲੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 44 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ, ਬੇਸ਼ਕ, ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਚੈਟਰਜੀ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਵਾਧੂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

 # ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਦੁਆਰਾ: ਅਮਨਦੀਪ ਸੂਦ